เปรียบเทียบผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาความสามารถของตนเองและกิจกรรมเคารพที่ต่อพฤติกรรมการปฏิบัติด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานผลิต บริษัทไดกิ้นอินดัสทรีส์ (ประเทศไทย) จำกัด

ทิพวรรณ รอรั้ง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
มิถุนายน 2547

ISBN 974-383-997-6

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ ทิพวรรณ รอรั้ง ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ผกา บุญเรือง)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วิณี ชิดเชิดวงศ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ผกา บุญเรือง)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วิณี ชิดเชิดวงศ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนงค์ วิเศษสุวรรณ์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว.สมพร สุทัศนีย์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 30 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2547

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2545

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ผกา บุญเรือง ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์วิณี ชิดเชิดวงศ์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษาและช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างละเอียดถี่ถ้วน ด้วยความเอาใจใส่และให้กำลังใจเป็นอย่างดียิ่ง และขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพรัตน์ วงษ์นาม ที่ช่วยกรุณาให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลและให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิจัยเป็นอย่างดี ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์จากการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.สมคิด บุญเรือง, ดร.ถิรพงษ์ ถิรมนัส และดร.ชัยยุทธ เชาวลิตนิธิกุล ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้ความกรุณาอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ รวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ที่เป็นกำลังใจสำคัญอย่างยิ่ง ขอบคุณเพื่อน ๆ ที่ให้กำลังใจตลอด และบุคคลที่มิได้เอ่ยนามอันเป็นที่รักยิ่งที่ได้ให้ความช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา จึงทำให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ทิพวรรณ รอรั้ง

42924065: สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา; วท.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา)
คำสำคัญ: โปรแกรมพัฒนาความสามารถของตนเอง / กิจกรรมเคว้ายที / พฤติกรรมการปฏิบัติด้านความปลอดภัยในการทำงาน

ทิพวรรณ รอรั้ง : เปรียบเทียบผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาความสามารถของตนเองและกิจกรรมเคว้ายทีต่อพฤติกรรมการปฏิบัติด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานผลิต บริษัทไดกิ้นอินดัสทรีส์ (ประเทศไทย) จำกัด (A COMPARISON OF THE EFFECTS OF SELF-EFFICACY PROGRAMME AND KYT ACTIVITY ON SAFETY AT WORK OPERATION BEHAVIOR OF OPERATORS IN DAIKIN INDUSTRIES (THAILAND) LTD.) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผกา บุญเรือง, กศ.ม., วิณี ชิดเชิดวงษ์, กศ.ม., ไพรัตน์ วงษ์นาม, ค.ด. 176 หน้า. ปี พ.ศ. 2547. ISBN 974-383-997-6

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งเชิงทดลองมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาความสามารถของตนเองและกิจกรรมเคว้ายทีต่อพฤติกรรมการปฏิบัติด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานผลิต บริษัทไดกิ้นอินดัสทรีส์ (ประเทศไทย) จำกัด กลุ่มตัวอย่าง เป็นพนักงานผลิตที่มีพฤติกรรมการไม่ปฏิบัติด้านความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งคัดเลือกมาจากการสุ่มอย่างง่ายได้มา จำนวน 24 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งให้ได้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการพัฒนาความสามารถของตนเอง กลุ่มที่ได้รับกิจกรรมเคว้ายที และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ แบบบันทึกพฤติกรรมการปฏิบัติด้านความปลอดภัยในการทำงาน โปรแกรมพัฒนาความสามารถของตนเอง และกิจกรรมเคว้ายที โดยทำการทดลอง ทั้งสิ้น 10 ครั้ง สัปดาห์ละ 3 ครั้ง จำนวน 4 สัปดาห์ การทดลองแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ และการทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่แบบนิวแมน-คูลส์

ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล พนักงานที่ได้รับโปรแกรม พัฒนาความสามารถของตนเอง พนักงานที่ได้รับกิจกรรมเคว้ายที มีพฤติกรรมการปฏิบัติด้านความปลอดภัยในการทำงานสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพนักงานที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาความสามารถของตนเอง พนักงานที่ได้รับกิจกรรมเคว้ายที มีพฤติกรรมการปฏิบัติด้านความปลอดภัยในการทำงานไม่แตกต่างกัน

42924065: MAJOR : COUNSELING PSYCHOLOGY; M.SC. (COUNSELING PSYCHOLOGY)

KEYWORD: SELF-EFFICACY PROGRAMME / KYT ACTIVITY / SAFETY AT WORK OPERATION BEHAVIOR

TIPPAWAN RORUNG : A COMPARISON OF THE EFFECTS OF SELF-EFFICACY PROGRAMME AND KYT ACTIVITY ON SAFETY AT WORK OPERATION BEHAVIOR OF OPERATORS IN DAIKIN INDUSTRIES (THAILAND) LTD.). THESIS ADVISORS : PAKA BUNGRUNG, M.Ed., VINEE CHITCHUTVONG, M.Ed., PAIRAT WONGNAM, Ph.D. 176 P. 2004. ISBN 974-383-997-6

The purpose of this research was to compare the effects of Self-Efficacy Programme and KYT activity on safety at work operation behavior of operators in Daikin Industries (Thailand) Ltd. The sample consisted of twenty-four operators who were deficient in safety at work. The simple random sampling was used in selecting three groups of the sample, with eight in each group : the self-efficacy programme group, the KYT activity group and the control group. A safety at work behavior evaluation form and a recording form were used as the instruments to collect the data. Ten experiments were administered for each group in four weeks duration. The follow-up period occurred two weeks later. The data collection procedure was divided into three phases ; the pre-test, the post-test and the follow-up. The researcher used two-way ANOVA with repeated measure and the Newman-Keuls method in analyzing the data.

It was found that there was a statistically significant interaction at .05 level between the methods and the duration of the experiment. Participants in both experimental groups were found having higher safety at work behavior than the control group in both, post-test and follow-up periods, with a statistical significance of .05. The safety at work behavior of both experimental groups were found having difference with no statistical significance.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... ฉ
สารบัญ..... ช
สารบัญตาราง..... ฌ
สารบัญภาพ..... ฎ

บทที่

1 บทนำ..... 1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย..... 5
สมมติฐานของการวิจัย..... 6
ความสำคัญของการวิจัย..... 7
ขอบเขตของการวิจัย..... 8
นิยามศัพท์เฉพาะ..... 9

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 10
เอกสารที่เกี่ยวของกับการพัฒนาความสามารถของตนเอง..... 10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถของตนเอง..... 24
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเคายที..... 26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเคายที..... 35
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการทำงาน..... 36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการทำงาน..... 59

บทที่ หน้า

3 วิธีดำเนินการวิจัย..... 61
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 62
การดำเนินการทดลอง..... 65
วิธีดำเนินการทดลอง..... 66
การวิเคราะห์ข้อมูล..... 69

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 70
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 70
การวิเคราะห์ข้อมูล..... 70
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 71

5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 89
จุดมุ่งหมายของการวิจัย..... 89
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 89
อภิปรายผล..... 90
ข้อเสนอแนะ..... 103

บรรณานุกรม..... 104

ภาคผนวก..... 110
ภาคผนวก ก..... 111
ภาคผนวก ข..... 118

ประวัติย่อของผู้วิจัย..... 176

สารบัญตาราง

ตารางที่ หน้า

1 สถิติการประสบอันตรายและเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน ในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534-2543 49

2 แสดงแบบแผนการทดลอง แบบวัดก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผล 65

3 ตารางการทดลองโปรแกรมพัฒนาความสามารถของตนเอง 67

4 ตารางการทดลองกิจกรรมเคว้ายที 68

5 คะแนนพฤติกรรมการปฏิบัติด้านความปลอดภัยในการทำงาน คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในระยะต่าง ๆ ของพนักงานกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาความสามารถของตนเอง พนักงานกลุ่มที่ได้รับกิจกรรมเคว้ายที และพนักงานกลุ่มควบคุม 72

6 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมการปฏิบัติด้านความปลอดภัยในการทำงานในระยะต่าง ๆ ของการทดลองของพนักงานกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาความสามารถของตนเอง พนักงานกลุ่มที่ได้รับกิจกรรมเคว้ายที และพนักงานกลุ่มควบคุม 73

7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปฏิบัติด้านความปลอดภัยในการทำงานระหว่างวิธีการทดลองและระยะเวลาการทดลอง 76

8 ผลการทดสอบย่อยของวิธีการทดลองในระยะก่อนการทดลอง 79

9 ผลการทดสอบย่อยของวิธีการทดลองในระยะหลังการทดลอง 80

10 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปฏิบัติด้านความปลอดภัยในการทำงานเป็นรายคู่ของพนักงานกลุ่มที่ได้รับรับโปรแกรมพัฒนาความสามารถของตนเอง พนักงานกลุ่มที่ได้รับกิจกรรมเคว้ายที และพนักงานกลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลองด้วยวิธีทดสอบแบบนิวแมน-คูลส์ 81

11 ผลการทดสอบย่อยของวิธีการทดลองในระยะติดตามผล 82

ตารางที่ หน้า

12 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปฏิบัติด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาความสามารถของตนเอง พนักงานกลุ่มที่ได้รับกิจกรรมเดวายที และพนักงานกลุ่มควบคุม ในระยะติดตามผลด้วยวิธีทดสอบแบบนิวแมน-คูลส์..... 83
13 ผลการทดสอบย่อยของระยะเวลาของพนักงานกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาความสามารถของตนเอง..... 84
14 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปฏิบัติด้านความปลอดภัยในการทำงานเป็นรายคู่ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลของพนักงานกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาความสามารถของตนเองด้วยวิธีทดสอบแบบนิวแมน-คูลส์..... 85
15 ผลการทดสอบย่อยของระยะเวลาของพนักงานกลุ่มที่ได้รับกิจกรรมเดวายที..... 86
16 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปฏิบัติด้านความปลอดภัยในการทำงานเป็นรายคู่ ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลของพนักงานกลุ่มที่ได้รับกิจกรรมเดวายที ด้วยวิธีทดสอบแบบนิวแมน-คูลส์..... 87
17 ผลการทดสอบย่อยของระยะเวลาของพนักงานกลุ่มควบคุม..... 88

สารบัญภาพ

ภาพที่ หน้า

1 แสดงโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง 3 องค์ประกอบ ซึ่งเป็นตัวกำหนดที่มีอิทธิพลชิงเหตุผลซึ่งกันและกัน..... 11

2 แสดงการเปรียบเทียบระหว่าง การรับรู้ความสามารถของตนเอง และความคาดหวังในผลที่จะเกิดขึ้น..... 15

3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น..... 16

4 กฎพื้นฐานของการปลอดอุบัติภัยด้วยกิจกรรมเคว้ายที..... 34

5 แผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปฏิบัติด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาความสามารถตนเองพนักงานกลุ่มที่ได้รับกิจกรรมเคว้ายที และพนักงานกลุ่มควบคุม..... 74

6 แผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปฏิบัติด้านความปลอดภัยในการทำงานในระยะต่าง ๆ ของพนักงานกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาความสามารถของตนเอง พนักงานกลุ่มที่ได้รับกิจกรรมเคว้ายที และพนักงานกลุ่มควบ..... 75

7 กราฟเส้นแสดงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลอง..... 78